

POSTANOWIENIE

Dnia 28 listopada 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Zbigniew Puskarski

w sprawie T. P. K.

uniewinnionego od zarzutu popełnienia czynu z art. 231 § 1 k.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu

w dniu 28 listopada 2019r.

wniosku obrońcy

o przyznanie kosztów pomocy prawnej

na podstawie art. 626 § 2 k.p.k., art. 616 § 1 pkt 2 k.p.k. , § 11 ust. 2 pkt 6 , § 15

ust. 1 i 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015r. w

sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz.U. poz. 1800 z późn. zm.), § 2 pkt 1b

rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 25 marca 2002r. w sprawie warunków

ustalania oraz sposobu dokonywania zwrotu kosztów używania do celów

służbowych samochodów osobowych, motocykli i motorowerów niebędących

własnością pracodawcy (D. U. Nr 27, poz. 271 z późn. zm).

p o s t a n o w i ł:

zasądzić od Skarbu Państwa na rzecz T. P. K. kwotę 3.690 (trzy tysiące sześćset dziewięćdziesiąt) zł tytułem zwrotu kosztów udziału obrońcy w postępowaniu kasacyjnym oraz kwotę 357, 72 (trzysta pięćdziesiąt siedem i 72/100) zł tytułem zwrotu kosztów dojazdu na rozprawę przed Sądem Najwyższym.

UZASADNIENIE

Sąd Najwyższy postanowieniem wydanym na rozprawie w dniu 16 kwietnia 2019 r. oddalił, jako oczywiście bezzasadną, kasację wniesioną przez prokuratora na niekorzyść między innymi T. P. K. od wyroku Sądu Okręgowego w W. z dnia 16 kwietnia

2018 r., sygn. akt IX Ka (...), utrzymującego w mocy wyrok Sądu Rejonowego w W. z dnia 24 lipca 2017 r., sygn. akt III K (...), uniewinniający wymienionego oskarżonego od zarzutu popełnienia przestępstwa z art. 231 § 1 k.k. Sąd Najwyższy obciążył jednocześnie Skarb Państwa kosztami postępowania kasacyjnego.

Po wydaniu powyższego orzeczenia pismem z dnia 5 listopada 2019 r. adw. K. C., obrońca T. P. K., wystąpił o zwrot wymienionemu kosztów procesu w łącznej kwocie 7.557,72 zł z tytułu „ustanowienia obrońcy z wyboru oraz kosztów stawiennictwa oskarżonego na terminie czynności procesowej”, na które składają się wydatki w kwocie 7.200 zł (sześciokrotność stawki minimalnej) poniesione w związku z ustanowieniem jednego obrońcy w postępowaniu sądowym prowadzonym przed Sądem Najwyższym oraz wydatki w kwocie 357,72 zł poniesione w związku z dojazdem na rozprawę. Do wniosku dołączył cztery faktury VAT na łączną kwotę 26.199 zł, w tym fakturę VAT nr [...] /19, wystawioną w dniu 28 stycznia 2019 r., opiewającą na kwotę 3.690 zł, mającą być zapłaconą obrońcy przez „nabywcę”, tj. T. K., za „obronę w postępowaniu karnym przed Sądem Najwyższym (sygn. akt II KK 272/18)”. Wezwany do wyjaśnienia rozbieżności pomiędzy kwotą należności za obronę podaną we wniosku i wykazaną w fakturze obrońca stwierdził, że faktura nie obejmuje całości kosztów poniesionych przez T. K. w związku z ustanowienia obrońcy w postępowaniu przed Sądem Najwyższym, bowiem wynagrodzenia tego dotyczy również faktura VAT nr (...) z dnia 6 lipca 2018 r., obejmująca wynagrodzenie adwokata za czynności wykonane przed jej wystawieniem, w tym zapoznanie się z treścią wyroku Sądu Okręgowego w W., kasacją prokuratora, przygotowanie odpowiedzi na kasację. Analogicznie wynagrodzenie wskazane w fakturze VAT nr (...) wystawionej w dniu 4 września 2017 r. obejmuje część wynagrodzenia obrońcy za czynności podejmowane w postępowaniu odwoławczym. Obrońca nadmienił, że wskazane w fakturach VAT sygnatury akt postępowania karnego mają charakter posiłkowy i służą określeniu konkretnego postępowania karnego rozumianego jako całość, nie zaś jego poszczególnych etapów (w fakturze wskazywano sygnaturę sprawy właściwą na moment jej wystawienia). Nadto podkreślił, że łączne koszty poniesione przez T. K. tytułem wynagrodzenia adwokata w jego w sprawie wynoszą 26.199 zł, zaś w świetle obowiązujących przepisów maksymalny zwrot kosztów postępowania może wynieść 20.304 zł. Obrońca przedstawił też dowody wpłat na łączną

kwotę 11.808 zł dokonanych przez T. K. na rzecz kancelarii adwokackiej, zapewniając, że nie są to jedyne wpłaty, bowiem wymieniony uiścił całą należną kwotę.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Jak wcześniej zaznaczono, w orzeczeniu kończącym postępowanie zgodnie z art. art. 636 § 1 k.p.k. i art. 637a k.p.k. Sąd Najwyższy kosztami postępowania kasacyjnego obciążył Skarb Państwa. W skład tych kosztów wchodzi m.in. uzasadnione wydatki stron, w tym z tytułu ustanowienia w sprawie jednego obrońcy lub pełnomocnika (art. 616 § 1 pkt 2 k.p.k.). Zatem skoro, działając przez obrońcę, T. K. wystąpił o zwrócenie mu wydatków, które poniósł z tytułu ustanowienia obrońcy w postępowaniu kasacyjnym, jak też dojazdu na rozprawę kasacyjną, wniosek należało uwzględnić, jednak w zakresie należycie udokumentowanym i wynikającym z obowiązujących przepisów.

Nie ma powodów, by podważać podaną przez obrońcę ogólną wysokość poniesionych przez T. K. kosztów udzielonej mu pomocy prawnej w całym postępowaniu, także kasacyjnym, przeprowadzonym w jego sprawie. Rzecz jednak w tym, że poszczególne sądy orzekające w tej sprawie, w tym Sąd Najwyższy, wydały rozstrzygnięcia co do kosztów procesu zaistniałych na określonym jego etapie i stosownie do tego mogą wskazywać kwotę należną uniewinnionemu oskarżonemu tytułem poniesionych przez niego kosztów obrony i dojazdu na rozprawę. Trafnie zwrócił na to uwagę w przedstawionym przez obrońcę postanowieniu z dnia 19 lipca 2019 r., III K (...), co do zwrotu kosztów T. K., Sąd Rejonowy w W., w sytuacji gdy obrońca domagał się uwzględnienia również kosztów udziału w czynnościach podejmowanych przez Sąd drugiej instancji i Sąd Najwyższy (stwierdził, że wniosek o zwrot kosztów należy kierować do sądów każdej instancji z osobna). Dlatego nie można zgodzić się z obrońcą, że wskazane w fakturach VAT sygnatury akt postępowania karnego (wskazano raczej etapy tego postępowania przed konkretnymi sądami) służą określeniu danego postępowania rozumianego jako całość, a nie jego poszczególnych etapów.

W przypadku zwrotu kosztów pomocy prawnej poniesionych w postępowaniu kasacyjnym maksymalna stawka za obronę wykonywaną przed Sądem Najwyższym rzeczywiście wynosi wnioskowane 7.200 zł (§ 15 ust. 1 i 3 w zw. z § 11 ust. 2 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie), wszakże nie można było uznać, mimo dodatkowego wyjaśnienia adwokata, że T. K. rzeczywiście udokumentował poniesienie kosztów w tej

właśnie kwocie. Jak wcześniej zaznaczono, w fakturze VAT nr [...] /19 z dnia 28 stycznia 2019 r. (k. 77 akt SN), opiewającej na kwotę 3.690 zł, wpisano, że została wystawiona z tytułu obrony wymienionego „w postępowaniu karnym przed Sądem Najwyższym (sygn. akt II KK 272/18)”. Załączony wydruk dokumentu bankowego potwierdza wykonanie w dniu 7 lutego 2019 r. przelewu na tę kwotę, tytułem zapłaty wymienionej faktury i brak jest przekonujących argumentów, które nakazywałyby przyjąć, że jeszcze inne faktury, zwłaszcza nr (...), odnoszą się do kosztów obrony wykonywanej przed wspomnianym Sądem w postępowaniu kasacyjnym. W drugiej z wymienionych faktur (nr (...)) wystawionej na kwotę 8.118 zł jest przecież mowa wyłącznie o „obronie w postępowaniu karnym przed Sądem Okręgowym w W. IX Wydział Karny Odwoławczy (sygn. IX Ka (...))”, zatem zwrot wydatków udokumentowanych tą fakturą powinien nastąpić w wyniku decyzji tego Sądu, nie zaś Sądu Najwyższego. Wypada zauważyć, że w rozpatrywany wniosek obrońca podał, iż „do Sądu Okręgowego został złożony wniosek o zwrot poniesionych kosztów przed sądem II instancji w kwocie 5.040 zł”, tj. niższej niż podana w fakturze nr (...). Nie ma dobrych racji, by uznać, że kwota ta powinna zostać niejako uzupełniona kwotą zasądzoną przez Sąd Najwyższy, niezależnie od tego, że różnica pomiędzy żadaną kwotą 7.200 zł i kwotą 3.690 zł wykazaną w fakturze nr [...] /19 (3.510 zł) jest wyższa niż kwota 3.078 zł, stanowiąca różnicę pomiędzy kwotą wykazaną w fakturze nr (...) (8.118 zł) i kwotą (5.040 zł), o zasądzenie której obrońca wystąpił do Sądu Okręgowego. Takie wymienione przez obrońcę czynności, jak zapoznanie się z treścią wyroku Sądu Okręgowego, kasacją prokuratora, jak też przygotowanie odpowiedzi na kasację z pewnością nie były wykonywane w ramach obrony sprawowanej przed Sądem drugiej instancji, zatem ich koszty nie mogły być ujęte w fakturze nr (...). Skoro tak, zostały ujęte w fakturze nr (...), wobec czego zasądzenie na rzecz T. K. wyższej kwoty niż kwota wykazana w tej fakturze nie ma racji bytu. Podsumowując powyższe należy stwierdzić, że skoro adwokat podał, że jego klient poniósł koszty obrony w łącznej kwocie 26.199 zł, co dokumentował czterema fakturami VAT, z których tylko jedna (nr (...)), wystawiona na kwotę 3.690 zł, dotyczyła kosztów obrony w postępowaniu przed Sądem Najwyższym, to taka tylko kwota może być zasądzona na rzecz T. K. w następstwie orzeczenia zawartego w postanowieniu oddalającym kasację prokuratora. Zasądzenie wyższej kwoty oznaczałoby zwracanie wymienionemu kwot wykazanych w trzech innych fakturach, jasno mówiących o

kosztach obrony zaistniałych w postępowaniu przed sądami powszechnymi. Byłoby to wkraczaniem przez Sąd Najwyższy w kompetencje tych sądów, które w oparciu o wspomniane faktury powinny wypowiedzieć się co do przysługujących zainteresowanemu należności (jak wspomniano, uczynił to już Sąd pierwszej instancji).

Wniosek zasługiwał na uwzględnienie w całości, gdy postulował zwrócenie T. K. zwrotu kosztów dojazdu na rozprawę kasacyjną, które należy traktować jako uzasadniony wydatek strony. Należało bowiem uznać za prawidłowe zawarte we wniosku obliczenie, uwzględniające odległość dzielącą miejsce zamieszkania wymienionego od Warszawy, użyty przez niego środek transportu oraz stawkę wskazaną w rozporządzeniu Ministra Infrastruktury z dnia 25 marca 2002 r. w sprawie warunków ustalania oraz sposobu dokonywania zwrotu kosztów używania do celów służbowych samochodów osobowych (...).

Mając powyższe na uwadze, orzeczono jak na wstępie.